No. 88. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 23 Julij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Julij.

De koninklijke familie heeft Neuilly verlaten om het paleis van St. Cloud gedurende eenigen tijd te bewonen.

— De ministeriele bladen spreken een op de beurs verspreid en rondloopend gerucht tegen, dat het bestuur voornemens zoude zijn eerlang de tegenwoordige kamer van afgevaardigden te ontbinden.

— Naar men zegt heeft de heer *Thiers* den heer *Rossi*, tot lid van den koninklijken raad voor het publiek onderwijs benoemd, en wel, immers naar het *Journal des Débats* verzekert, zonder den raad over die keus te raadplegen.

— Uit Toulon schrijft men, dat het reserve-eskader, onder den vice-admiraal *Rosamel*, na vele orders en contra-orders, den 14den eindelijk de reede verlaten heeft en zeewaarts gestevend is. Hetzelve bestaat uit de schepen *Ocean*, *Marengo*, *Généreux* en *Trident*. Werwaarts de bestemming is, is niet bekend, schoon men voor het naaste denkt, dat het eskader zich vooreerst naar Tunis begeeft. Omtrent het uit die stad, onder bevel van den bei getrokken legerkorps, heeft men te Toulon vernomen, dat hetzelve, langs de kust voorttrekkende, tot Suze was gekomen. Van daar dacht men dat het zich, na eenige dagen rust, naar Sfax en Gabes zou begeven, 't welk niet ver van het regentschap Tripoli ligt; en daar de tegenwoordige door de Porte benoemde beij van Tunis, thans de grootste moeite heeft om zijn gezag te handhaven, daar vooral de stammen buiten de stad zijn gezag weigeren te erkennen, wil men, dat de beij van Tunis zijne troepen ter beschikking van de Porte gesteld heeft, om deren vertegenwoordiger te Tripoli ter hulp te komen. Te Toulon wilde men intusschen, dat de troepen van den bei van Tunis reeds aan verscheiden behoeften, vooral aan water gebrek hadden. — De aanvankelijk opgevatte vrees, dat de beij oogmerken tegen de provincie Constantine had, waren nu geheel geweken, naardien hij eene gansch tegenovergestelde rigting heeft genomen.

— De *Gazette de France* zegt dat *Cabrera* op het fort Ham, dezelfde kamer zal betrekken, welke de heer *de Polignac* tot verblijf had.

— Het half officieel blad, de *Moniteur parisien*, houdt een uitvoerig artikel de spaansche karlistische vlugtelingen betreffende. Op den 18den julij was hun getal reeds tot 27,700 gestegen en scheen nog grooter te worden. 4500 Karlisten, namelijk, waren ten gevolge van de overeenkomst van Bergara, op fransch grondgebied geweken en gebleven; 2500 zijn met *Balmaseda* of kort na hem naar het departement der Beneden-Pyreneën overgekomen, 1200 door de valei van Aran, 3000, door die van Andora en l'Ariège. Aan de zijde der oostelijke Pyreneën zijn er niet minder dan 17,000 overgekomen, te weten 8000 met *Cabrera*, 6000 anderen tot zijn leger behoorende en 2500, den 17den, door Osseja. De eerste zorg der fransche autoriteit was geweest om deze aan alles gebrek hebbende lieden van het noodige voedsel en kleeding te voorzien. De prefect der oostelijke Pyreneën heeft terstond na de overkomst der troepen van *Cabrera*, te Perpignan een afgescheiden kamp doen inrigten, 10 à 12,000 man kunnende bevatten, en een spaanschen kolonel met het bevel over dit kamp belast, terwijl over iedere 1000 man een kapitein en een sergeant werd gesteld. Rations brood en wijn waren aan iederen vlugteling uitgedeeld.

Het gouvernement heeft vervolgens (als het beste middel om zich van deze lieden te ontslaan, en tevens om goede soldaten voor den veel bloed kostenden oorlog in Afrika te bekomen) voorstellen aan de vlugtelingen gedaan om onder het vreemden legioen in Afrika dienst te nemen; het engagement wordt op drie jaren gesteld. De officieren tot den rang van kapitein, die ten minste met 30 man zijn overgekomen, kunnen voorloopig hun rang behouden. De Arragoniers, Navarrezen en Kataloniers zou men, zooveel mogelijk in kompagnien en bataillons vereenigd houden. De uitslag dezer voorslagen schijnt nog niet bekend.

Wat de uitgewekenen naar het departement der Neder-Pyreneën betreft, deze zijn allen reeds meer binnenslands vervoerd; ook de 15,000 soldaten die thans te Perpignan zijn, zouden in afdeelingen van 500 man, naar verschillende punten in de departementen der oostelijke Pyreneën, de l'Aube en de l'Herault gezonden worden. Aan ieder soldaat is van regeringswege 30 centimes voor twee en een half uur afstands toegelegd, aan de officieren 50 centimes, en voorts een franc daags van wege het departementaal bestuur om zelven in hun onderhoud te voorzien.

— Te Madrid liepen den 12den weder geruchten van veranderingen in het bestuur, waarin de heer *Arguelles* plaats zou nemen.

Van den 20sten. — De *Moniteur* houdt heden de officiele benoeming van den heer *Rossi* tot lid van den raad voor het openbaar onderwijs.

— Uit Spanje heeft men heden onverwacht de tijding bekomen, dat de zoogenoemde bevrediger, de met roem en eer overladen opperbevelhebber van het noorderleger, *Espartero*, eensklaps om het ontslag uit zijne hooge betrekking bij de koningin heeft gevraagd. Omtrent de aanleidende oorzaak daarvan, verneemt men voor als nog slechts het volgende: Nadat men te Barcelona een vrij geruimen tijd op zijne komst gewacht had, heeft hij den 14den aldaar zijnen zegepralenden intogt gedaan en is door de bevolking met geestdrift ontvangen. Door deze nieuwe eer zijne eerzucht op nieuw geprikkeld vindende, drong hij reeds in zijn eerste onderhoud met de koningin, bij deze er op aan, dat zij hare bekrachtiging weigerde, aan de reeds door de beide kamers aangenomen wet op de stedelijke besturen, en zou hij voorts ook verlangd hebben, dat de ministers hunne betrekkingen nederlegden en dat de tegenwoordige cortes ontbonden werden. Verscheidene conferentiën hadden er sedert tusschen de koningin en den generaal plaats, maar in weerwil van den herhaalden aandrang des laatstgenoemden, bleef de koningin weigerachtig en had de bedoelde wet bekrachtigd. Een koerrier was met dit besluit onmiddellijk naar Madrid vertrokken. *Espartero* had daarop zijne demissie gegeven. Men was te Barcelona zeer bevreesd voor de gevolgen die deze breuk konde hebben, indien de generaal, op den aanhang zijner troepen rekenende, tot verdere stappen mogt besluiten. De koningin zelde men echter stond vast in haar besluit, en werd door de ministers met trouwen raad bijgestaan.

— Het *Journal des Débats* wijdt heden een uitvoerig artikel aan de zaken van het Oosten, die het thans weder minder helder dan eenigen tijd vroeger inziet. Hetzelve meent dat de gesteldheid van *Mehemed*-ali, die zoo gunstig was kort na den slag van Nezib, thans, in weerwil van den val van *Chosrew*-pacha, door de gebreken van zijn eigen inlandsch beheer, door den opstand in Sijrie, enz. vrij bedenkelijk is geworden.

— Ter beurze van heden (20 julij) waren genoteerd: 5 pCt. 118,95; 3 pCt. 86,40; Nap. r. 105,75; Sp. Ardoin 28⅝; Rom. L. 105⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den Julij.

Uit Berlijn wordt onder dagteekening van 11 Julij aan de Augsburger *Allgemeine Zeitung* het volgende geschreven: » Men verneemt thans met zekerheid, dat de huldiging des Konings den 8sten September te Koningsbergen en den 8sten October in Berlijn plaats zal hebben, waarna Z. M. zich naar de Rhijngewesten en wel allereerst naar Keulen zal begeven. Aan den Rhijn is de wensch geuit geworden, dat de huldiging te Aken, de oude Keizerstad mogt plaats hebben, alwaar ook voor 25 jaren de nu overleden Koning gehuldigd werd; daaromtrent schijnt echter nog geen besluit genomen te zijn. In Berlijn zal, naar men meent, ook de huldiging door de Pommersche standen geschieden.

— Naar men uit Berlijn verneemt, zullen de Koning en Koningin in het begin der volgende maand zich naar Silezie begeven, om aldaar de terugkomst van H. M. de Keizerin van Rusland, uit Ems af

te wachten. Verder verhaalt men, dat Z. M. uit Silezië naar Pommeren zal vertrekken, om daar, bij Stargart, wapenschouwing over het 2de armeekorps te houden, en van daar zich naar Koningsbergen zal begeven, om de bovenvermelde huldiging der Rijksstenden, voor zoo veel dezelve niet tot het Duitsch verbond behooren, te ontvangen.

— Het ruwe regenachtige weder heeft aan de druiven in de omstreken van Coblentz aanmerkelijke schade toegebragt; wel een derde derzelve is afgevallen. Op het gebergte in Beijeren is veel sneeuw gevallen, en in de dalen regent het schier aanhoudend. Men klaagt algemeen, dat de badplaatsen, dien ten gevolge, dit jaar veel minder druk bezocht zijn dan gewoonlijk.

— De *Pruissische Staats-Courant*, uit welke het dezer dagen medegedeelde berigt wegens een ongeluk op den ijzeren spoorweg bij Napels ontleend was, behelst thans het volgende schrijven uit Weenen:

» Het in mijn laatste berigt vermelde en ook door de *Wiener Zeitung* bevestigde berigt van het ongeluk op den spoorweg van Napels naar Portici, schijnt gelukkig tot het gebied der sprookjes te behooren. Men geloofde hier zoo algemeen aan dit berigt, dat men zich langen tijd niet van deszelfs ongegrondheid heeft willen laten overtuigen. Thans doet men moeite om den uitstrooijer van dit leugenachtige gerucht, hetwelk aan vele personen groote bezorgdheid voor hunne te Napels aanwezige vrienden ingeboezemd had, te ontdekken. Er wordt vermoed, dat eenige beurs-speculanten het sprookje in omloop gebragt hebben; dit is echter niet waarschijnlijk, daar er hier brieven met dat berigt van personen ontvangen waren, die aan het Napelsche hof aangesteld zijn, zoodat hetzelfde gerucht ook te Napels in omloop moet geweest zijn."

— Uit Rome schrijft men van 7 Julij:

» Nopens de gezondheid van den Paus verneemt men, dat de geneesheeren voor een organiek gebrek in de borst van Z. H. bevreesd zijn, en dat zich kenteekenen van waterzucht opdoen. Zij hopen intusschen nog het beste van zijn sterk gestel en van het verblijf te Castel Gandolfo. De Paus zal, als zijn toestand niet verergert, aanstaanden Maandag een consistorie houden, en vervolgens naar dat lustslot in het gebergte vertrekken.

Van de Italiaansche grenzen wordt onder dagteekening van 5 Julij gemeld: » Te Rome, Macerata, Ancona, Forli en Ferrara hebben in den laatsten tijd talrijke inhechtenisnemingen plaats gehad, ten gevolge van de ontdekking eener zamenzwering tot omverwerping van de tegenwoordige orde van zaken. De vestingwerken van Ancona en Civita-Vecchia zullen eene groote uitbreiding erlangen. Aanzienlijke sommen zijn daarvoor aangewezen."

— De *Augsburgsche Zeitung* meldt uit Konstantinopel van den 1sten Julij, dat de Porte de verklaring had gedaan, dat zij geen deel wilde nemen aan de dwangmaatregelen die de Engelschen tegen *Mehemed*-Ali zouden willen aanwenden. — Omtrent de onderhandelingen met den buitengewonen afgezant van den onderkoning, *Sami*-Bey, wordt in deze berigten niets gemeld, maar alleen gezegd, dat deze, in bekwaamheid en sluwheid, den tegenwoordigen minister van buitenlandsche zaken der Porte, *Reschid*-pacha, verre overtrof, en in naauwe staatkundige betrekking stond met de sultane moeder.

— Omtrent den opstand in Syrie liepen de tegenstrijdigste geruchten. Terwijl sommigen beweerden dat Beirut reeds in handen der insurgenten was, wilden andere weten, dat de opstandelingen na reeds in de stad gedrongen te zijn, en nadat vele ingezetenen zich met hen vereenigd hadden, na een vreeslijk bloedbad [illegible] dezelve teruggeslagen waren. In alle geval echter scheen de gesteldheid in Syrie nog nimmer zoo gevaarlijk voor *Mehemed*-Ali te zijn geweest als thans.

BELGIE.

BRUSSEL, den 21sten Julij.

Morgen vertrekken de koning en koningin over den spoorweg naar Kortrijk, om zich vervolgens naar St. Cloud te begeven.

Het dagblad van Ostende verzekert, dat het koninklijk gezin zich in het begin van de volgende maand naar Ostende zal begeven om er de zeebaden te gebruiken.

— De pruissische gezant bij ons hof, graaf *von Dietrichstein*, die sedert verscheidene maanden afwezend is, is in de vorige week alhier terug gekeerd, en heeft gisteren een eigenhandigen brief zijns monarchs aan den koning overhandigd.

— De generaal *Van der Smissen* heeft eene tweede memorie aan den koning gezonden, om zijne regten te verdedigen, en op de herstelling in zijnen rang, hem krachtens de traktaten gewaarborgd, al nog aan te houden.

— De bekende *Ouvrard* bevindt zich tegenwoordig alhier en heeft een bijzonder gehoor bij den minister van buitenlandsche zaken gehad.

— Te Antwerpen is bekend gemaakt het programma der feesten, die aldaar, bij gelegenheid van het tweede eeuwfeest ter eere van *Rubbens*, van 15 tot 25 Augustus e. k. zullen gevierd worden. Hetzelve komt hoofdzakelijk op het volgende neder;

Zaturdag 15 Augustus. Openbare zittingen der letterkundige genootschappen en prijsuitdeelingen. — Plegtige optogt naar de plaats waar het standbeeld van *Rubbens* is opgerigt — Redevoeringen. — Plegtige ontblooting des standbeelds. — Hymne. — Gedurende de plegtigheid zal de pomp van *Quintin Metsys* wijn opgeven, en de fontein van *Gilbert van Schoonbeek* zal door eene bron van bier onderhouden worden. — Uitdeeling van leeftogt aan de behoeftigen. — Algemeene illuminatie. — Groot vuurwerk op de esplanade.

Zondag 16. Groote optogt der heilige maagd, beschermster der stad. — Feestelijkheden in de Harmonie. Des avonds volksbal op het schoon verlichte groene marktplein.

Maandag 17. Uitdeeling van medailles, zoowel van stadswege als door onderscheidene genootschappen. — Kavalkade van den reus *Antigon* en zijn gezin en van de kar van *Rubbens*, gevolgd van het schip, den Walvisch en andere stukken van de zestiende eeuw. — Des avonds groote feesten in de Philarmonie en in den Guillaume Tell.

Dingsdag 18. Tentoonstelling van kunstvoortbrengselen die naderhand bij loting zullen verdeeld worden onder allen, die door het nemen van een of meerdere aandeelen daartoe hebben bijgedragen. — Volks-vermakelijkheden. Rivier-vermakelijkheden. — Groot concert door de eerste kunstenaars des lands; cantate uitgevoerd door 200 stemmen.

Woensdag. Banket, gegeven door het genootschap: *Tot aanmoediging van schoone kunsten*. — Uitdeeling van medailles aan vreemde kunstenaars. — Tweede, groot concert in den schouwburg.

Donderdag 20. Groote parade van het garnizoen. — Fête champêtre, gegeven door de Harmonie.

Vrijdag 21. Venetiaansche vermakelijkheden op de Schelde. — Illuminatie van den linker oever dier rivier.

Zaturdag 22. Gala-tooneelvoorstelling door het Fransche tooneelgezelschap.

Zondag 23. Plegtige uitdeeling van prijzen aan de kweekelingen der akademie van schoone kunsten. — Tentoonstelling van bloemgewassen. — Vermakelijkheden in de harmonie en in genootschap van *Willem Tell*. — Fête champêtre, vuurwerk, illuminatie en bal in onderscheidene genootschappen. — Vlaamsche tooneelvoorstelling in den grooten schouwburg.

Maandag 24. Plegtige intogt der vreemde hand- en voetboog-vereenigingen, aan welke de Antwerpsche schuttersgilden plegtiglijk den eerewijn zullen uitrijken. — Plegtige muzijkale mis in de hoofdkerk. — Bezoek op het graf van *Rubbens* in de Jacobuskerk. — Tweede optogt der kavalkade, ditmaal verrijkt met eenen handel- en zee-cortège. — Des avonds volksbal op het buitengewoon verlichte groene marktplein.

Dingsdag 25. Naamdag van H. M. de Koningin. — Groote parade. — Tentoonstelling van bloemgewassen. — Illuminatie van den Botanischen tuin. — Opening van den handelsstation van den ijzeren spoorweg. — Groot bal in den schouwburg. — Militaire muzijk. — Algemeene verlichting.

Gedurende de feesten zullen de voornaamste wijken der stad, de openbare gebouwen, de huizen, vroeger bewoond door *Otto Venius*, *Quinten Metsys*, *van Dyck*, *Jordaens*, *Teniers* en anderen, die Antwerpen tot eer verstrekt hebben, met triumfbogen, allegorische tempels obelisken, transparanten enz., versierd worden, ten einde aan de stad een niet minder prachtig aanzien te geven dan zij in 1635, bij den plegtigen intogt van den Spaanschen infant *Ferdinand* droeg. — Overigens zullen de straten met alleenbloemen beplant en met vlaggen, wimpels en bloemfestoenen versierd worden. [illegible] maatschappij van wetenschappen, letteren en kunsten zullen ieder eenen gedenkpenning op de plegtigheid doen slaan. Diezelfde maatschappij zal ook een prachtig plaatwerk, in folio, met afbeeldingen, op de feestelijkheden betrekkelijk, uitgeven. — Van tijd tot tijd zal zich het geschut doen hooren. — Alle openbare inrigtingen blijven onafgebroken open. Alle schepen in de haven en op de reede blijven vlaggen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten Julij.

Naar men verneemt heeft Z. M. tot directeur van het postkantoor te Nijmegen benoemd den heer *E. J. J. Des Tombe*, tot dus verre directeur van het postkantoor te Harlingen en in diens plaats te Harlingen, den heer *J. Bent*, tot dus ver directeur te Heerenveen.

— Door Z. M. is, naar men verneemt, tot luitenant-kolonel en kommandant der dienstdoende schutterij te Rotterdam benoemd den heer *J. Ballot*, tot dus verre majoor bij dezelve schutterij.

— Z. K. H. Prins *Alexander*, na de troepen van het wapen der kavallerie te Amsterdam en Utrecht te hebben geïnspecteerd, is Maandag avond van Thiel te Arnhem aangekomen, alwaar Hoogstdezelve bij den heer graaf *van Ranzow* afgestapt is. Gisteren heeft Z. K. H., van den generaal *Boreel* en andere hoofd-officieren vergezeld, de te Arnhem in garnizoen zijnde lanciers in oogenschouw genomen en eenige manoeuvres doen verrigten.

— De heer legatieraad *Rochussen* wordt eerstdaags uit Parijs te 's Hage terugverwacht.

— De redenen waarom de werkzaamheden der Utrechtsche Commissie voor eenigen tijd zijn gestaakt, is naar men verneemt, gelegen in het verlangen van de Belgische Afgevaardigden, om in verband

met de regeling van de kapitalisatie der schuld, ook over te gaan tot de liquidatie van alle andere aangelegenheden tusschen de twee Rijken, welke moeten worden vereffend.

Uit Utrecht schrijft men dat ook de belgische leden der aldaar gevestigde commissie tot liquidatie van daar vertrokken zijn, om een uitstapje door onze gewesten te doen, doch reeds spoedig terug-verwacht werden om hunne werkzaamheden te hervatten.

— In de Rotterdamsche Courant leest men :

— Door Z. M. is goedgunstig aan den heer *Willem van Houten* te Rotterdam, op nieuw een octrooi verleend voor den tijd van tien jaren, op de verbeterde uitvinding en fabricering der in teer bewerkte bladen mos, als belegpapier onder de koperen of zinken huid der schepen, van welk fabrikaat de gebruikers de allergunstigste uitkomst hebben verkregen en het debiet aanmerkelijk toeneemt, zoodat het niet alleen als eene belangrijke aanwinst in den scheepsbouw te beschouwen is, maar, tevens als een middel waardoor vele der behoeftige klassen in het mos visschen een gedeelte van hun bestaan vinden.

— Op den 12den Augustus zal te Haarlem worden aanbesteed het aanleggen van eene geschikte haven te Durgendam, waartoe het rijk, de provincie en de gemeente zullen bijdragen.

— Uit Amsterdam schrijft men dat door den heer *van der Schrieck* aldaar, van de regering vergunning gevraagd is voor het aanleggen eener stoombootdienst van Amsterdam naar Antwerpen.

— Op den spoorweg tusschen Amsterdam en Haarlem is Maandag ll. eene proef genomen met de eerste hier te lande vervaardigde stoomsleeper. Dezelve was vervaardigd geworden in de fabrijk van den heer *Verveer en Comp.*, en draagt den naam van *de Amstel.* De proefneming is naar wensch uitgevallen, zoodat men nu de gegronde hoop heeft, dat men voortaan ten deze in de bestaande behoefte op eigen bodem zal kunnen voorzien.

— Zondag nacht overleed te Amsterdam, in den ouderdom van 64 jaren, de weledele zeergeleerde heer *Hermanus Haakman*, doctor in de geneeskunde, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, president der plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt dier stad, secretaris der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Noord-Holland, lid van vele in- en uitlandsche geleerde genootschappen.

— De Javasche Couranten, van den 4 en 7den Maart, behelzen eene breedvoerige beschrijving van eenige tot dusverre onbekende, nabij Tapoes op de westkust van Sumatra gelegen klippen, op welke Z. M. korvet *Triton* in November 1839 had gestooten. Voorts de beschrijving van een rif op de westkust van Poelo Wetter, door Zr. Ms. brik *Nautulus*; eener bank op de noordwestkust van Borneo, beschreven door den kommandant van Zr. Ms. brik *Postillon*; van eenige klippen, ontdekt door Zr. Ms. brik *Postillon* in de Chinesche zee bezuiden Groot-Natuna of Poelo Boeang Orang, en van een koraal en zandbank op den noordkust van Bintang, mede door Zr. Ms. brik *Postillon* ontdekt.

RUSLANDS TEGENWOORDIGE TAAK IN AZIE.

(*Van een' Rus.*)

In Europa heeft Rusland zijne taak volbragt; thans begint die in Azie; hier wordt het tot groote werkzaamheid geroepen, tot de invoering van het christendom, tot bevordering der beschaving, verzachting van zeden, ontwikkeling van handel, aankweeking van nijverheid. Door de tijdsomstandigheden, waarin het ten aanzien van alle beschaafde staten van ons werelddeel, het naast aan de west- en midden-aziatische landen grenzende, verkeerde, werd het tot heden teruggehouden die taakvervulling te betreden, waarop Engeland, ofschoon gewis uit geheel andere inzigten, hetzelve aanmerkelijk voorgegaan is. Tot op PETER *de Groote* was het in langdurigen kampstrijd met de Polen gewikkeld; eerst onder dezen kon het daarvan uitrusten; toen riep de nimmer rustende geest van dezen scheppenden monarch het tot nieuwen kampstrijd tegen de Zweden op. Onder zijne regering schemerde het eerste morgenrood van Europesche beschaving in Rusland, toen deze in de meeste overige landen van Europa reeds met heldere stralen lichtte. Rusland moest sedert al zijne krachten inspannen, om hen op deze nieuwe baan van geestbeschaving eenigermate nabij te komen. Het twee en dertigjarig regeringstijdvak van CATHARINA, hield hetzelve in gedurige oorlogen met de Turken en Polen gewikkeld. Door beiden vergrootte het zijn grondgebied in het zuiden en het westen des rijks, en CATHARINA legde door hare roemvol gevoerde oorlogen den eersten vasten grond tot Ruslands tegenwoordige staatkundige grootheid. ALEXANDER *de Eerste* had van al zijne voorgangers, het zwaarste vraagstuk voor Rusland lot op te lossen; zijne pogingen gelukten onder den zigtbaren bijstand der Voorzienigheid boven alle verwachting. NAPOLEON's eerzuchtige staatkunde hield zich aan het stelsel der wereldverovering. ALEXANDER vergenoegde zich met de redding van zijn rijk; hij volgde eene hoogere roeping, bevrijdde ook het geheele overige Europa van NAPOLEON's drukkende heerschappij, en deed tot tweemalen toe zijn zegepralenden intogt in Parijs. Bijna het tweederde gedeelte der regering van dezen keizer verliep aldus in bestendige oorlogen tegen de staatkundige strekking van den toenmaligen franschen oppergebieder; het laatste derde gedeelte gaf hem genoegzaam werk voor de inwendige organisatie van het rijk, welke door de buitenlandsche oorlogen zeer ten achteren was geraakt. De eerste regeringsjaren van keizer NICOLAAS werden eveneens gekenmerkt door oorlogen tegen de Persen, de Turken en de oproerige Polen. Thans is voor Rusland het tijdstip voor eenen duurzamen, vasten vrede aangebroken. Zijne ontzagwekkende houding beveiligt het tegen alle vijanden en tegenstrevers; het ziet zich in Europa op het standpunt geplaatst, dat hetzelve onder de eerste groote mogendheden toekomt. Nu is het tijdstip aangebroken, waarop het zijne taak in Azie moet volbrengen: deze bestaat niet in veroveringen — zijne kolossale magt behoeft die niet meer — maar in de uitvoering van heiliger oogmerken, in 't belang der menschheid: in de vestiging van het christendom, in de verbreiding der beschaving, de ontwikkeling van handel en nijverheid, onder de west-aziatische volksstammen die het naast aan hetzelve grenzen, waartoe twee volken van ons werelddeel: de Russen en Engelschen, inzonderheid door de Voorzienigheid geroepen schijnen. De laatstgenoemde hebben echter, meer hunne veroveringszucht bot gevierd dan deze strekking gehuldigd. Met het bedoelde inzigt werden in het laatste tiental jaren door Rusland reeds vele pogingen, door middel van wederzijds handelverkeer, met de volken van West-Azie beproefd, maar altijd vonden zij zich voor een groot deel daarin te leur gesteld, door het roofzuchtig stelsel, dat elken Nomadenstam meer of minder aankleeft, en waarin zich de Chanaat van Chiwa vooral onderscheidde. Handel en ontwikkeling van beroepsnijverheid zijn echter, gelijk de geschiedenis van alle tijdvakken leert, de beste middelen tot verbreiding van beschaving onder de wilde volken. Rusland moet derhalve, om langs dezen weg zijne taak met goed gevolg te volbrengen, in de eerste plaats er op bedacht zijn, om zijnen handel met de west-aziatische volken op eenen vasten grondslag te vestigen; dit kan door geen ander middel bereikt worden, dan door eene tijdelijke bezetting van Chiwa. Is nu ook al de jongst derwaarts gezonden expeditie, ten gevolge van het verkeerd gekozen jaargetijde, zonder gevolg gebleven, zoo zal eene tweede, in een gunstiger saizoen aftrekkende (de geschiktste tijd zou wel in de maand augustus zijn), deze taak bepaald en geheel volvoeren. In het Westelijk Azie maakt Chiwa, uit het handel- zoo wel als uit een staatkundig oogpunt, het gewigtigste punt uit. Het is in deze landstreken het centrale punt; door deszelfs gebied leiden gemeenschapswegen naar alle andere landen. Wordt derhalve deze roofstaat door Rusland op eenen militairen voet bezet, dan is aan onze staatkundige en handelontwerpen in dit gedeelte van Azie een voldoend vast punt verzekerd, en de overbrenging der beschaving gewaarborgd.

Voor eene expeditie naar Chiwa in den zomertijd, zou de nabijheid van het, midden in de steppen liggende Aralmeer, dat eene lengte van 400 wersten heeft, gunstig zijn. Het water van dit meer is zoet, dus voor menschen en dieren drinkbaar, daarbij is het meer zeer vischrijk. De vele in hetzelve gelegen eilandjes kunnen gemakkelijk bevestigd, tot depots en hospitalen ten behoeve van het detachement ingerigt worden, 't welk geene vrees behoeft te koesteren voor de in de nabijheid van het meer wonende Nomaden, aangezien deze geene vaartuigen bezitten, en zelfs wanneer zij die verkregen, zou men hen gemakkelijk kunnen verdrijven. De door Chiwa stroomende Amu-Darja loopt, gelijk bekend is, in het meer van Aral uit. Derhalve kunnen gemakkelijk door deze rivier de benoodigde krijgs- en levensbehoeften, uit de depots naar Chiwa toegezonden worden.

Om deszelfs gunstige ligging kan men Orenburg voor het centraal handelpunt van Rusland, met het Westelijk Azie houden. Zoo lang hetzelve echter aan de roofzuchtige aanvallen der Chiwaers en van de aan Rusland onderworpene steppen-kirgizen blootgesteld blijft, zal het zich nimmer tot eene aanmerkelijke hoogte kunnen verheffen. Chiwa ligt, zoo als boven gezegd is, in het midden van al de landstreken welke de russische karavanen, die van Orenburg komen bezoeken; deze kunnen om tot die landstreken te komen, het gebied van Chiwa niet vermijden, evenmin als de Aziatische volken, die Rusland bezoeken, de steppen. Reizenden zien zich steeds blootgesteld aan de roofzuchtige aanvallen der Chiwaers en de steppenbewoners. De karavanen der laatstgenoemde volken, worden op haren weg naar Orenburg niet alleen aangevallen, de koopwaren geroofd, maar de Aziatische handelaars zelfs vermoord, hetgeen de meeste van dezen handel afschrikt.

De lengte van den Chanaat Chiwa, van het noorden naar het zuiden, bedraagt 150, de breedte van het oosten naar het westen 180, deszelfs geheele omvang echter 27,000 wersten. De bevolking, uit eene vermenging van verschillende stammen bestaande: zoo als Sarten (de oorspronkelijke bewoners), Usbeken (de later derwaarts gekomen veroveraars), de Karakalpaken, de Truchmenen, de vreemde slaven (meest Russen en Persen), bedraagt omstreeks

300,000 personen. De magtigste dier onderscheiden stammen zijn de Truchmenen. Derzelver kli n kan in den oorlog, wanneer alle hem onderworpen stamgedeelten zich bij hem aansluiten, op 25,000 à 30,000 strijders rekenen. Niet zelden echter staan de Truchmenen tegen hunnen gebieder op, dan komt het tusschen hen en de Chiwaers tot langdurige oorlogen.

De Kergis-Kaisaken zijn de meest gevreesde naburen van den khan; wanneer zij immer hem met hunne vereenigde magt wilden beoorlogen, dan zou hij met zijne Chiwaers naauwelijks stand kunnen houden. De Kirgis-Kaisaken, wier steppengebied vooraan op den weg van Rusland naar Chiwa gelegen is, zijn, gelijk bekend is, in drie verschillende takken verdeeld, de groote, middelbare en kleine. De eerstgenoemden leiden een nomadenleven ten oosten van het meer van Aral, aan de oevers der rivieren Sarasu en Sir-Derji, tot aan de stad Taschkent. Niettegenstaande deze tak de grootste tak heet, is hij het armste in bevolking en kan slechts 10,000 strijders te velde brengen. De middelbare tak zwerft meestal aan gene zijde van de bergketen Altin-Tube, en in de Ischin-Step, die reeds in Ruslands grenzen ligt. Deze is de magtigste en rijkste en telt 160,000 kibitken of familien. In den zomer strekt dezelve hare nomaden-togten oostwaarts tot Irtisch en het meer Dsicsanga, westwaarts tot aan den oorsprong van de Tobol-rivier en tot het meer Aksakal uit. De kleine tak, uit 150,000 kibitken of familien bestaande, brengt den zomer grootendeels aan de rivieren Sunduk, Oru, Marsa-Bulak, Ilek en Kobda door, die in het meer van Ural valt, tusschen de steden Kisil en Ilesk. In den winter houdt hij zich op aan de rivieren Kamuschni-Irgis en Tagis-Irgis, aan den Sir-Derja en de Jomba. De winter duurt in deze steppen niet lang, maar is er zeer koud. De zomer is er uitnemend heet, doch de hitte wordt door koele winden getemperd en evenzeer door veelvuldigen regen. De herfst is er schoon en duurt er tot op het laatst van November. De planten-groei is in deze steppen, vooral aan de boorden der rivieren weelderig; verscheiden boomsoorten groeijen hier in groote menigte; in de dalen vindt men een rijkdom van bloemen er overvloed van gras. De Steppenkirgisen onderhouden groote kudden vee; vele rijke Kirgisen van den middelbaren tak bezitten een 10,000 tal paarden, 300 of nog meerder kameelen, 20,000 schapen en talloos veel geiten. Het schapenvleesch is malsch en aangenaam. Veel wild wordt ook in deze steppen gevonden. Van de wilde dieren treft men er aan: den wolf, den vos, den das, het weseltje, het hermelijndier, op de bergmuis. In de zuidelijke en oostelijke bergkloven zijn veel wilde schapen, tibetsche ossen, wilde geiten, schakals, wilde ezels en schapen. Somtijds dwalen derwaarts ook tijgers van uit Midden-Azie heen. In den zomer zijn de groote steppen moerassen met talloos wilde ganzen, eenden en ander watergevogelde gevuld. Men treft er voorts witte slangen aan, die echter onschadelijk zijn.

De Steppen-Kirgizen drijven handel met Rusland, Chiwa en Bucharye. Zij verkoopen aan Rusland jaarlijks ongeveer 450,000 schapen, vele paarden, hoornvee, schapenvachten en kameelhaar. Daarentegen bekomen zij van Rusland verscheidene manufactuur-goederen, voornamelijk laken en linnen, en eene groote hoeveelheid kleine ijzeren gereedschappen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (21 Julij) genoteerd: Neds 2½ pCt. 53 negen zest.; dito 5 pCt. 101⅝; Synd. 4½ pCt. 92 drie achtste, ¼; Handelm. 172 drie achtste, ¼; drie achtste; O. Indie 5 pCt. 99 drie achtste, 5/16; Ardoins 25 dert. zest.; 26; dito Coupons 18¾, 13/16; Comms. 11¾.

. Heden overleed alhier, tot mijne bittere smart, mijne teedergeliefde Gade, Vrouwe ELEONORA JOHANNA ELSEN, in den jeugdigen ouderdom van 29 jaren en 5 maanden, voorzien van de H. H. Sacramenten der Stervende, aan de gevolgen van kwaadaardige Koortsen, mij nalatende een Wichtje te jong om zijn verlies te beseffen.

HOEVEN, 19 Julij 1840.

L. H. B. VAN DAM.

Eenige Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

TWEEDE OPROEPING.

SCHULDEISCHERS in het FAILLISSEMENT van ANTONIE KOENE Jr., Schipper en Winkelier te Geertruidenberg, worden bij deze nog opgeroepen, om zich in persoon of bij gemagtigde op Zaturdag den eersten Augustus eerstkomende, des voormiddags ten *elf* ure, te willen vervoegen ter gehoorzaal van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, ten einde aldaar onder voorzitting van den Heere Regter Commissaris in dit Faillissement over te gaan tot de verificatie hunner Schuldvorderingen.

BREDA, 21 Julij 1840.

De Curator in voornoemd Faillissement,

C. A. FLOOREN.

. De Ondergeteekende heeft de eer aan het geëerd Publiek der Stad *Breda* te berigten, dat hij, wederom een geschikt LOCAAL gevonden hebbende, voornemens is zijne DAGSCHOOL voor JONGE HEEREN, en AVONDSCHOOL voor JONGE JUFVROUWEN weder te openen tegen den eersten Augustus aanstaande. Het Onderwijs loopt over de gewone vakken van het lager onderrigt, als daar is: de Reken-, Stel- en Meetkunde, de Geschiedenissen, de Aardrijks- en Natuurkunde, benevens de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Talen, met hetgeen verder tot eene beschaafde Opvoeding wordt geacht te behooren. Nadere informatie, betreffende de Voorwaarden als anderzins zijn te bekomen te zijnen Woonhuize, in de Halstraat, Wijk A, N°. 448.

BREDA, den 20. Julij 1840.

A. TER POORTEN.

VOOR HET RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

EERSTE RESSORT. PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AGENTSCHAP *ROZENDAAL.*

OPENBARE AANBESTEDING.

De AGENT van het DOMEIN te *Rozendaal*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, (al of niet) in tegenwoordigheid van den Heere Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, en ten overstaan van den Heere Burgemeester der Gemeente *Rozendaal*, op *Zaturdag* den 1. Augustus 1840, des voormiddags ten 11 ure, ten Raadhuize aldaar, in het openbaar aan den *minst eischenden*, Aanbesteden:

Het *DRIEJARIG ONDERHOUD*, van den EERSTEN ZIJTAK des GROOTEN WEGS der eerste klasse N°. 3, van de Groote Pomp in het Dorp *'s Princenhage*, tot de Rivier *de Eendragt*, mitsgaders der reeds bestaande en nog op te rigten TOLHUIZEN, BRUGGEN, HEULEN, DUIKERS en alle verdere daarbij behoorende Objecten, ingaande op den 1. Julij 1840 en eindigende op den 30. Junij 1843; en zulks in twee Perceelen, te weten:

EERSTE PERCEEL. Bevattende het gedeelte Wegs van af de Groote Pomp te *'s Princenhage*, tot de Buitenste Brug buiten de Wouwpoort te *Bergen-op-Zoom*, (waaronder niet begrepen zijn, de traversen door de Dorpen *Etten*, *Rozendaal* en *Wouw*).

TWEEDE PERCEEL. Bevattende het gedeelte Wegs van af 60 Ellen buiten de Buitenste Barrière van de Steenbergsche Poort der Vesting *Bergen-op-Zoom*, tot den Zuidoever der Rivier *de Eendragt*.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben eerst in *afzonderlijke Perceelen* en daarna in *Massa*.

De Bestekken en Voorwaarden liggen ter lezing: te *Bergen-op-Zoom* bij A. DE BRUIJN, in den *Prins van Luik*; te *Wouw* bij WILLEMS, in *de Kroon*; te *Steenbergen* bij N. VAN MEEL, in *het Huis van Negotie*; te *Dinteloord* bij J. HERSELMAN, in *het Groot Schippershuis*; te *Willemstad* bij VAN WEZEL, in *de Oranje-Societeit*; te *Fijnaart* bij G. BURGERS; te *Oudenbosch* bij G. BLANKERS; te *Zevenbergen* bij [illegible], in *het Schippershuis*; te *Klundert* bij SCHA[illegible], in *de Oranje-Societeit*; te *Roosendonk* bij J. KNAAP, in *het Huis den Duif*; te *Breda* bij KUYPERS, in *de Stad Diest*; te *Etten* bij M. OONINCX, in *de Zwaan*; te *Rozendaal* bij A. KUYPERS, in *de Roskam* en bij C. BUYSEN, in *de Zwaan*; en voorts ten Kantore van den AGENT voornoemd, te *Rozendaal*; zullende wijders nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Opzigter der Groote Wegen, L. VAN DER PLUYM, te *Rozendaal*.

ROZENDAAL, den 13. Julij 1840.

De Agent voornoemd,

P. SIK.

Openbare Verkooping.

De Notaris MARITZ, residerende te *Dordrecht*, zal, op Maandag den 27. Julij 1840, des middags ten 12 ure, ten Huize en Herberge van MICHIEL DE KORVER, te *Willemsdorp*, bij Afslag finaal

VERKOOPEN:

Eene extra groote en welonderhoudene BOUWMANS-WONING, met 46 Bunders, 61 Roeden, 50 Ellen ongemeen goed en uitmuntend wel gecultiveerd TIENDVRIJ WEI- en BOUWLAND, staande en gelegen in de *Sabina Henrica Polder*, onder *Heijningen*, Gemeente *Fijnaart*, Provincie *Noord-Braband*; mitsgaders 1/16de GEDEELTE, in de SABINA HENRICA MEESTOOF, met deszelfs ERF, staande en gelegen als voren; zoo als een en ander op den 20. Julij jl. geveild en breeder beschreven is in ons N°. van den 2den Julij jl.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.